

Krudy Zsuzsa:

Fejezetek apám műveiről.

Mostanában jelentek meg Krudy Gyula A vörös postakocsi, Ószi utazások a vörös postakocsin és A kékszalag hőse c. regényei. Eddig mondjunk el ezzel kapcsolatban egyet a mászt.

Krudy Gyula 1896-ban, a Millenium esztendőjében, alig tizennyolceesztendősen, de már bizonyos írói múlttal érkezett Budapestre. Tizenháromeesztendőse korától rendszeresen írt, s már gimnazista évei alatt munkatársa a debreceni Ellenőrnek. Egész életében legnagyobb szenvedélye, áletelése az írás. Így érdekelhet ki "a magyar irodalom legtöbbször alkotott írója" jelzőjét, hisz ötvennégy esztendőse koráig kb. annyit írt, mint a hetvenkilenc esztendőse Jókai, akit mesterének, példaképének tekintett.

Becsülte, szerette többi író társát is. A Magvetőnél rövidesen megjelenő "Írói arcképek" c. kötete is ezt bizonyítja.

Írói életének fénykora, országos híre A vörös postakocsi-val kezdődik. Ez a regénye 1913-ban jelent meg folytatásokban, Kiss József költő A Hét című lapjában. Előszóként így ír Kisshez: "Kedves szerkesztő ur, Ön azt kérdezi tőlem, mi lesz regényem témája, amelyet A Hét-nek írok? Minden, ami nekem kedves és minden, amit eddig meg nem írtam, mert nem írhattam: dolgok, amelyek évtizedek óta élnek bennem, de írni réltuk a körülmények, eleven emberek, s még nyitott sebek miatt nem volt illendő."

Regényalakjai valóban élő, húsból, vérből valók. A dúsgazdag nábob, Alvinczi, Szemere Miklós Fest egyik legismertebb alakja, akit a lóverseny és kártya mellett az irodalom is melegen érdekelt. Maga is írogatott. Összegyűjtött művei három kötetben jelentek meg. Krudy jó ismerős, sőt pártfogója. Mademoiselle, Pillay Róza, korának híres szépasszonya, aki külbüds véletlen, vagy nem is véletlen folytán - szintén nagy irodalom-barát, s műkedvelő író. S. Lotti, Maszlányi Adrienne, a Nemzeti Színház művésznője. Ferdinánd katolikus gróf, Apponyi Albert. Rexeda Kázmér az író maga. Ezzel a kedvelt élénvvel még sokszor találkozunk.

Az író egyéni, varázslatos stílusa, muzsikáló sorai, utánozhatatlan jelzői, hasonlatai közismertek. Epl. szerzős s sok közül: "A hó fűrtökben légett a fenyőfákon és hegyoldalakon, mint a birkák gyapja, az ég gyöngyházazürke volt és hóolvadást jelentő langyos szél fujdogélt valamely láthatatlan helyről, mintha egy délutáni szellés megkegyelmezett volna a hóba bori-tott földnek, de bírótársai még nem enyhültek."

Krudy sajtókezű feljegyzésai alapján A vörös postakocsi köteteinek sorrendje a következő:

A vörös postakocsi.

Ószi utazások a vörös postakocsin.

A nagy kópé.

A walszi herceg.

A vörös postakocsi utolsó állomása.